KEMENTERIAN
PEMBANGUNAN.LUAR BANDAR

DASAR PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

LUAR BANDAR SEJAHTERA

PERDANA LEADERSHIP FOUNDATION
YAYASAN KEPIMPINAN PERDANA

DASAR PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

Diterbitkan oleh:
KEMENTERIAN PEMBANGUNAN LUAR BANDAR
No. 47 Persiaran Perdana, Presint 4
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
62100 Putrajaya, Malaysia

Hak Cipta Terpelihara ©

Semua Hak Terpelihara. Tiada mana-mana bahagian jua daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula, disalin, disimpan di dalam bentuk yang boleh diperoleh semula atau disiarkan dalam sebarang bentuk dengan apa jua cara-elektronik, mekanikal, fotokopi, rakaman dan/atau sebaliknya tanpa mendapat izin daripada Bahagian Perancangan Strategik, Kementerian Pembangunan Luar Bandar Malaysia.

Buku ini boleh di muat turun melalui QR Code ini:

ISBN 978-983-99255-2-4

9 789839 925524

PERDANA LEADERSHIP FOUNDATION
YAYASAN KEPIMPINAN PERDANA

BERSEKUTU BERTAMBAH MUTU

KEMENTERIAN
PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

DASAR PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

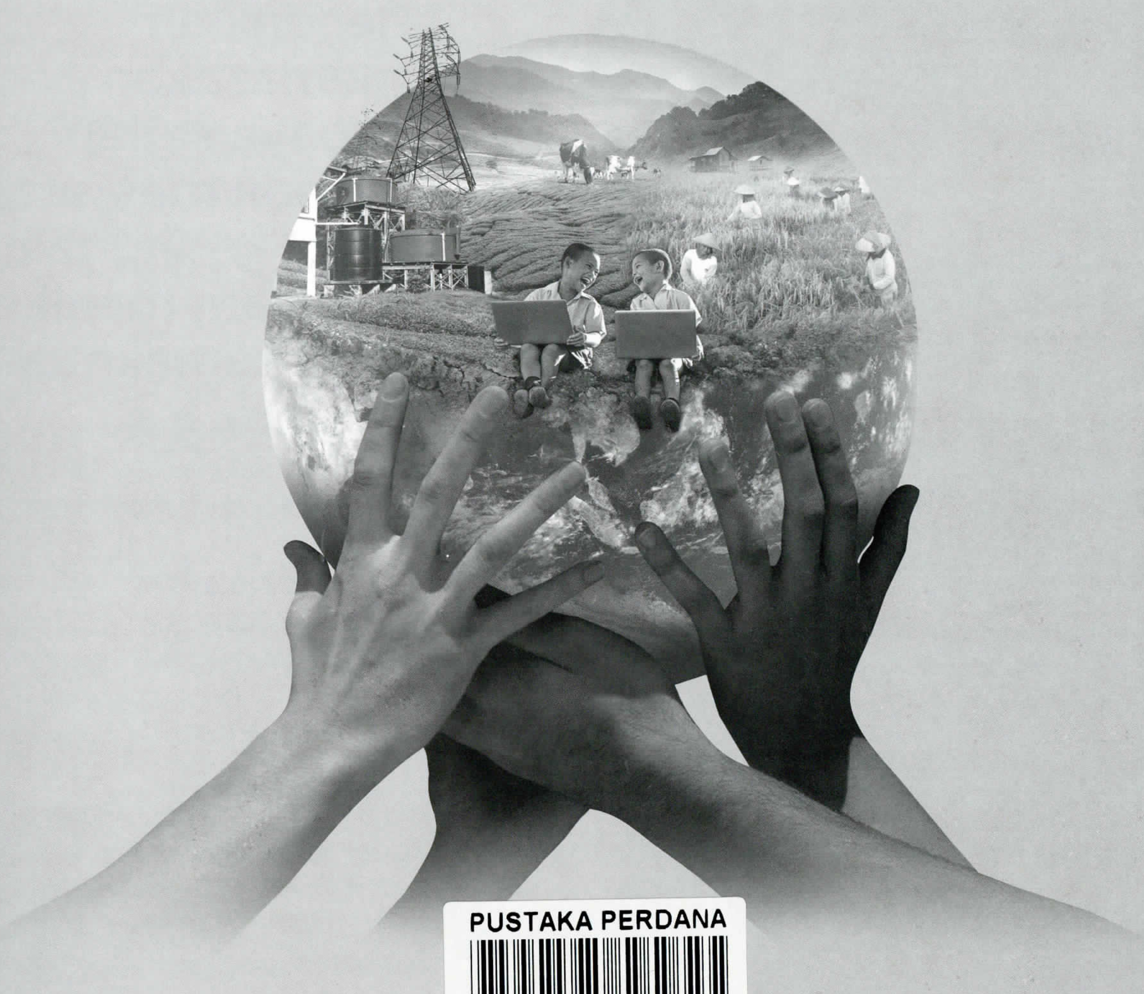

PUSTAKA PERDANA
1013007

LUAR BANDAR SEJAHTERA

PERDANA LEADERSHIP FOUNDATION
YAYASAN KEPIMPINAN PERDANA

"Walau apapun strategi yang diambil, objektif utama kesemua dasar-dasar ini hendaklah memastikan supaya setiap lapisan masyarakat tidak ketinggalan di dalam menikmati hasil kemakmuran Negara."

PERDANA LEADERSHIP FOUNDATION
YAYASAN KEPIMPINAN PERDANA

Prakata

YAB PERDANA MENTERI

Apabila Malaysia mendapat sebuah Kerajaan yang baharu pada tahun a u rakyat me etakkan harapan yang t ngg agar kebajikan dan keselesaan hidup mereka akan meningkat dan bertambah baik.

Kerajaan baharu ini telah men lai dasar-dasar pentadbiran la u dan meneruskan apa yang d percayai akan memberi keba kan kepada rakyat. Kita juga turut memperkenalkan dasar-dasar baharu yang kita percaya mampu men ngkatkan kebaj kan dan keselesaan rakyat kepada satu tahap yang lebih tingg serta berkeupayaan memberi hasi yang ba k bukan sahaja untuk jangka masa yang singkat tetapi untuk jangka masa panjang.

Dasar-dasar yang d kaji dan diperkenal tidak harus berbentuk popu is dan mungkin memerlukan kerjasama rakyat Tetap percayalah, j ka tidak d pecahkan ruyung tentu kita tidak akan mendapat sagunya.

Walau apapun strateg yang diambil, objektif utama kesemua dasar-dasar n hendaklah memastikan supaya setiap lapisan masyarakat tidak ketinggalan d dalam men kmati hasi kemakmuran Negara.

Sudah pasti juga, agenda bagi membangunkan masyarakat uar bandar supaya jurang kemakmuran dengan bandar dapat dikurang dan seterusnya d hapus sama seka sebagaimana yang telah kita tekankan sebagai sa ah satu teras wawasan Kemakmuran Bersama, di mana status ekonomi tidak lag menjad identiti daerah.

Kerana itu juga Kerajaan hari ni berusaha untuk menyed akan pelbaga pe uang sosioekonom kepada komuniti desa kerana n akan secara angsung memastikan wawasan tersebut menjad kenyataan menjelang tahun 2030.

Dasar Pembangunan Luar Bandar untuk tempoh seh ngga tahun 2030 adalah satu nisiatif Kerajaan untuk mencorak perubahan d kawasan uar bandar bag mencapa wawasan luar bandar yang sejahtera, nklusif mampan dan holistik.

Pelaksanaan dasar ini memerlukan masyarakat uar bandar bersifat proaktif d dalam membangunkan komunit setempat d samping bersedia menghadap cabaran dalam segenap aspek terutamanya kepesatan kemajuan teknolog era Revolusi Industri Ke-4 disamping mengeka kan kelestarian alam sekitar

Melalu pelaksanaan dasar ni, saya percaya masyarakat uar bandar akan menjad pemangkin kepada pembangunan dan kemakmuran Negara dalam menjad kan Malaysia sebuah Negara maju dan berdaya sa ng.

Sekian, terima kasih.

Dr Mahathir Bin Mohamad
Perdana Menteri Malaysia

PERDANA LEADERSHIP FOUNDATION
YAYASAN KEPIMPINAN PERDANA

ISI KANDUNGAN

BAB SATU
PENGENALAN

Pengenalan 1-1
Definisi Luar Bandar 1-3
Penempatan Luar Bandar 1-4
Transformasi Pembangunan Luar Bandar Malaysia 1-7
Keperluan DPLB 1-11

BAB DUA
SENARIO PEMBANGUNAN LUAR BANDAR 2030

Trend Penduduk Luar Bandar 2030 2-1
Trend Penduduk Luar Bandar di Malaysia 2-2
Penduduk Luar Bandar Mengikut Negeri 2030 2-3
Migrasi Penduduk 2-4
Struktur Umur Penduduk Luar Bandar 2-5
Nisbah Tanggungan 2-10
Belia Luar Bandar 2-11
Ekonomi 2-14
Pendapatan Isi Rumah Luar Bandar dan B40 2-17
Tahap Pendidikan 2-22
Kehidupan Luar Bandar Dalam Era Revolusi Industri Keempat (4IR) 2-23
Kesimpulan 2-26

BAB TIGA
KERANGKA STRATEGIK DPLB

Wawasan Luar Bandar Sejahtera 3-1
Visi, Misi Dan Aspirasi Teras DPLB 3-2
Teras DPLB 3-4
Pernyataan Dasar Umum Bagi Setiap Teras 3-5

BAB EMPAT
TERAS 1: EKONOMI

Teras 1: Ekonomi 4-1
Aspirasi 4-3
Cabaran 4-4
EK 1: Mempelopori Aktiviti Ekonomi Luar Bandar Yang Transformatif 4-7
EK 2: Penghasilan Produk Tempatan Yang Berkualiti Dan Berskala Ekonomi 4-9
EK 3: Peningkatan Kesejahteraan Masyarakat Luar Bandar 4-11
Kesimpulan 4-12

BAB LIMA
TERAS 2: KEUSAHAWANAN

Teras 2: Keusahawanan 5-1
Aspirasi 5-2
Cabaran 5-3
KU 1: Keusahawanan Sebagai Kerjaya Pilihan Masyarakat Luar Bandar 5-6
KU 2: Pemerkasaan Sistem Pembiayaan Kewangan, Kemudahan Fizikal Dan Sistem Sokongan Di Luar Bandar 5-8
KU 3: Membangun Produk Dan Memperluas Pasaran Termasuk Pemasaran Perniagaan Dalam Talian (*E-commerce*) 5-10
KU 4: Mengarus Perdana Ilmu Dan Kemahiran Tradisional Serta Meningkatkan Keupayaan Transformatif Usahawan Luar Bandar 5-12
Kesimpulan 5-13

PERDANA LEADERSHIP FOUNDATION
YAYASAN KEPIMPINAN PERDANA

BAB ENAM
TERAS 3: MODAL INSAN

Teras 3: Modal Insan	6-1
Aspirasi	6-2
Cabaran	6-3
MM 1: Pembangunan Modal Insan Luar Bandar Yang Komprehensif	6-5
MM 2: Penambahbaikan Infrastruktur Dan Profesionalisme Guru Di Maktab Rendah Sains MARA (MRSM)	6-6
MM 3: Pembangunan Kapasiti Yang Inklusif, Fleksibel Dan Berorientasikan Keperluan Setempat	6-8
MM 4: Perluasan Model Pendidikan Awal Kanak-kanak Yang Terkini Di Luar Bandar	6-10
MM 5: Perubahan Minda Masyarakat Luar Bandar	6-12
Kesimpulan	6-13

BAB TUJUH
TERAS 4: PRASARANA

Teras 4: Prasarana	7-1
Aspirasi	7-2
Cabaran	7-3
PL 1: Liputan Prasarana Luar Bandar Yang Lengkap	7-5
PL 2: Akses Telekomunikasi Dan Jalur Lebar Dengan Kadar Berpatutan Di Luar Bandar	7-7
PL 3:Pengangkutan Awam Luar Bandar Yang Efisien Dan Mampan	7-8
Kesimpulan	7-9

BAB LAPAN
TERAS 5: BELIA

Teras 5: Belia	8-1
Aspirasi	8-2
Cabaran	8-3
BL 1: Pendidikan Kemahiran Yang Inklusif Dan Bersesuaian Dengan Keperluan Revolusi Industri Keempat (4IR)	8-5
BL 2: Generasi Belia Menikmati Pendapatan yang Berterusan (*Sustainable*) Melalui Bidang Keusahawanan	8-7
BL 3: Generasi Belia Yang Mempunyai Semangat Patriotisme, Berketerampilan, Bersahsiah Tinggi Dan Terlibat Dalam Kepimpinan Luar Bandar	8-9
Kesimpulan	8-11

BAB SEMBILAN
TERAS 6: WANITA

Teras 6: Wanita	9-1
Aspirasi	9-3
Cabaran	9-4
WA 1: Pemerkasaan Ekonomi Wanita Luar Bandar	9-5
WA 2: Pemantapan Khidmat Sistem Sokongan Bagi Wanita Luar Bandar	9-8
WA 3: Pemerkasaan Kepimpinan Wanita Luar Bandar	9-10
Kesimpulan	9-11

PERDANA LEADERSHIP FOUNDATION
YAYASAN KEPIMPINAN PERDANA

ISI KANDUNGAN

BAB SEPULUH
TERAS 7: KEHIDUPAN LUAR BANDAR YANG SEJAHTERA

Teras 7: Kehidupan Luar Bandar Yang Sejahtera	10-1
Aspirasi	10-2
Cabaran	10-3
SS 1: Peningkatan Kesedaran Dan Pemerkasaan Komuniti Luar Bandar Terhadap Aspek Cara Hidup Sihat	10-5
SS 2: Kehidupan Luar Bandar Yang Sejahtera	10-7
Kesimpulan	10-9

BAB SEBELAS
TERAS 8: SISTEM PENYAMPAIAN DAN TADBIR URUS

Teras 8: Sistem Penyampaian Dan Tadbir Urus	11-1
Aspirasi	11-2
Cabaran	11-3
TU 1: Integrasi Dan Penyelarasan Pelaksanaan Dasar-dasar Pembangunan Luar Bandar	11-5
TU 2: Tadbir Urus Luar Bandar Yang Cekap, Berkesan Dan Berintegriti	11-7
TU 3: Kepimpinan Luar Bandar Yang Berwibawa	11-9
Kesimpulan	11-11

BAB EMPAT BELAS
KESIMPULAN

Kesimpulan	14-1
Glosari	
Rujukan	
Lampiran	

BAB DUA BELAS
TERAS 9: BIODIVERSITI DAN ALAM SEKITAR

Teras 9: Biodiversiti Dan Alam Sekitar	12-1
Aspirasi	12-2
Cabaran	12-3
BD 1: Pengurusan Biodiversiti Dan Alam Sekitar Luar Bandar Berpandukan Konsep Penggunaan Dan Pengeluaran Mampan	12-7
BD 2: Persekitaran Yang Bersih, Selamat Dan Mampan Untuk Generasi Hari Ini Dan Akan Datang	12-9
BD 3: Perlindungan Kawasan Habitat Hidupan Liar Dan Kawasan Biodiversiti Di Kawasan Desa	12-12
Kesimpulan	12-15

BAB TIGA BELAS
TERAS 10: PERUMAHAN, PEMBANGUNAN WILAYAH DAN PENEMPATAN DESA

Teras 10: Perumahan, Pembangunan Wilayah Dan Penempatan Desa	13-1
Aspirasi	13-2
Cabaran	13-3
WD1: Peningkatan Pemilikan Perumahan Kepada Golongan Sasar Di Luar Bandar	13-6
WD 2: Kesamarataan Kualiti Hidup Antara Bandar Dengan Luar Bandar Dan Antara Wilayah-wilayah Luar Bandar	13-8
WD 3: Penempatan Luar Bandar Lestari Dan Cemerlang Menjelang Tahun 2030	13-12
WD 4: Masyarakat Orang Asli, Komuniti Anak Negeri Sabah Dan *Natives of Sarawak* Yang Maju	13-16
Kesimpulan	13-18

PERDANA LEADERSHIP FOUNDATION YAYASAN KEPIMPINAN PERDANA

SENARAI SINGKATAN KATA

4IR	Revolusi Industri Keempat
A	
ABM	Alat Bantuan Mengajar
AIM	Amanah Ikhtiar Malaysia
B	
B40	Kumpulan Isi Rumah Berpendapatan Terendah 40%
C	
COMBI	*Communication for Behavioral Impact*
CSR	Tanggungjawab Sosial Korporat
CTC	Community Transformation Centre
D	
DARA	Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara
DBM	Dasar Belia Malaysia
DEB	Dasar Ekonomi Baru
DKBK	Dasar Kepelbagaian Biologi Kebangsaan
DPBN	Dasar Pembangunan Belia Negara
DPF Desa Negara	Dasar Perancangan Fizikal Desa Negara 2030
DPLB	Dasar Pembangunan Luar Bandar
DPN	Dasar Pembangunan Nasional
DPN3	Dasar Pertanian Negara Ketiga
DWN	Dasar Wanita Negara
E	
EPU	Unit Perancang Ekonomi
ESSZONE	Kawasan Keselamatan Khas Pantai Timur Sabah
ETP	Program Transformasi Ekonomi
F	
FAMA	Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan
FELCRA	Lembaga Penyatuan dan Pemulihan Tanah Persekutuan
FELDA	Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan
FGD	Perbincangan Kumpulan Berfokus
FSBPLB	Falsafah dan Strategi Baru Pembangunan Luar Bandar
G	
GAP	Amalan Pertanian Baik
GDW	Gerakan Desa Wawasan
GGEI	*Global Green Economy Index*
GLC	Syarikat Berkepentingan Kerajaan
GMP	Amalan Pengilangan Yang Baik
GTP	Program Transformasi Kerajaan
H	
HACCP	*Hazard Analysis and Critical Control Point*
HRD	Pembangunan Sumber Manusia
I	
ICT	Teknologi, Informasi dan Komunikasi
ICU	Unit Penyelarasan Perlaksanaan
IKBN	Institut Kemahiran Belia Negara
INFRA	Institut Kemajuan Desa
IKM	Institut Koperasi Malaysia
INSKEN	Institut Keusahawanan Negara
IoT	*Internet of Things*
IPT	Institusi Pengajian Tinggi
ISO	*International Organization for Standardization*
J	
JAKOA	Jabatan Kemajuan Orang Asli
JKKK	Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung
K	
KATS	Kementerian Air, Tanah dan Sumber Asli
KBAT	Kemahiran Berfikir Aras Tinggi
KBS	Kementerian Belia dan Sukan
KDN	Kementerian Dalam Negeri
KDNK	Hasil Keluaran Dalam Negara Kasar
KEDA	Lembaga Kemajuan Wilayah Kedah
KEJORA	Lembaga Kemajuan Johor Tenggara
KEMAS	Jabatan Kemajuan Masyarakat
KePKAS	Kementerian Pelancongan, Kebudayaan dan Alam Sekitar Sabah
KESEDAR	Lembaga Kemajuan Kelantan Selatan
KETEN-GAH	Lembaga Kemajuan Terengganu Tengah
KPLB	Kementerian Pembangunan Luar Bandar
KKM	Kementerian Kesihatan Malaysia
KKMM	Kementerian Komunikasi dan Multimedia
KOSPEN	Komuniti Sihat Pembina Negara
KPDN-HEP	Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna
KPI	Petunjuk Prestasi Utama
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
KSAS	Kawasan Sensitif Alam Sekitar
KPWKM	Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

SENARAI SINGKATAN KATA

L	
LKTS	Lembaga Kemajuan Tanah Sarawak
LKW	Lembaga Kemajuan Wilayah
M	
M40	Kumpulan Isi Rumah Berpendapatan Pertengahan 40%
MARA	Majlis Amanah Rakyat
MARDI	Institut Penyelidikan Dan Kemajuan Pertanian Malaysia
MATRADE	*Malaysia External Trade Development*
MESTECC	Kementerian Tenaga, Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim
MHSR	*Malaysian Health System Research*
MIGHT	*Malaysian Industry-Government Group for High Technology*
MITI	Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri
MKPD	Majlis Kebangsaan Pembangunan Desa
MOA	Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani
MOF	Kementerian Kewangan
MOTAC	Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya
MPI	Kementerian Perusahaan Utama
MPKK	Majlis Pengurusan Komuniti Kampung
N	
NADMA	Agensi Pengurusan Bencana Negara
NASPAL	Pelan Strategik Kebangsaan Hidup Aktif
NCR	*Natives Customary Rights*
NGO	Pertubuhan Bukan Kerajaan
NHMS	Tinjauan Kesihatan dan Mobiditi Kebangsaan
NMPM	Dasar Pemakanan Kebangsaan Malaysia
NPANM	Pelan Tindakan Pemakanan Kebangsaan Malaysia
NTK	Nisbah Tanggungan Keseluruhan
NTUM	Nisbah Tanggungan Umur Muda
NTUT	Nisbah Tanggungan Umur Tua
O	
OKU	Orang Kelainan Upaya
OSC	*One Stop Centre*
P	
P&P	Pengajaran dan Pembelajaran
PBK	Pihak Berkuasa Koridor
PBT	Pihak Berkuasa Tempatan
PD	Penyataan Dasar
PDRM	Polis DiRaja Malaysia
PELITA	Lembaga Pembangunan dan Lindungan Tanah
PERHILI-TAN	Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara
PIBG	Persatuan Ibu Bapa dan Guru
PIPLB	Pelan Induk Pembangunan Luar Bandar
PKD	Pusat Komuniti Desa
PKS	Perusahaan Kecil dan Sederhana
PLANMa-laysia	Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
PPD	Pusat Pertumbuhan Desa
PPKK	Pusat Promosi Kesihatan Komuniti
PPRT	Program Perumahan Rakyat Termiskin
R	
R&D	*Research and Development*
RAPID	*Refinery & Petrochemical Integrated Development*
RD&C	*Research, Development and Commercialisation*
RDC&I	*Research, Development, Commercialisation and Innovation*
RELA	Jabatan Sukarelawan Malaysia
RI	Teknologi Inovatif
RISDA	Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah
RTC	Pusat Transformasi Luar Bandar
S	
SAFODA	Lembaga Kemajuan Perhutanan Negeri Sabah
SALCRA	Lembaga Penyatuan dan Pemuliharaan Tanah Sarawak
SAWARI	Satu Wilayah Satu Industri
SDG	*Sustainable Development Goals*
SEZ	*Special Economic Zone*
SKM	Suruhanjaya Koperasi Malaysia
SKMM	Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia
SL1M	Skim Latihan 1Malaysia
SLDB	Lembaga Kemajuan Tanah Sabah
SOP	*Standards Operational Prosedure*
SPAD	Suruhanjaya Pengangkutan Darat
SRFB	*Sabah Rubber Fund Board*
SREZ	*Special Rural Economic Zone*
T	
T20	Kumpulan Isi Rumah Berpendapatan Tertinggi 20%
TEKUN	Tabung Ekonomi Usaha Niaga
TKPM	Taman Kekal Pengeluaran Makanan
TVET	Pendidikan Teknikal dan Latihan Vokasional
U	
UNDP	*United Nation Development Programme*
UNEP	*United Nation Environment Programme*
UPEN	Unit Perancang Ekonomi Negeri

PENGENALAN
BAB SATU

1

PERDANA LEADERSHIP FOUNDATION
YAYASAN KEPIMPINAN PERDANA

KEMENTERIAN
PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

LUAR BANDAR SEJAHTERA

PERDANA LEADERSHIP FOUNDATION
YAYASAN KEPIMPINAN PERDANA